

Dialog og forebygging av konflikt

- en introduksjon til Marshall Rosenberg sin modell for ikkevoldskommunikasjon

9-10. desember 2017

GEIR HARALD HAGBERG

Frivillig kursholder i Røde Kors og mangeårig coach og fasilitator for næringslivet

MÅLET MED KURSET

- Lære hva som kjennetegner en konflikt
- Bli kjent med en praktisk metode for å dempe konflikt og bygge trygge relasjoner
- Høre et levende eksempel fra Marshall Rosenberg
- Vise deg hvor du kan skaffe mer informasjon

HVA ER KONFLIKT?

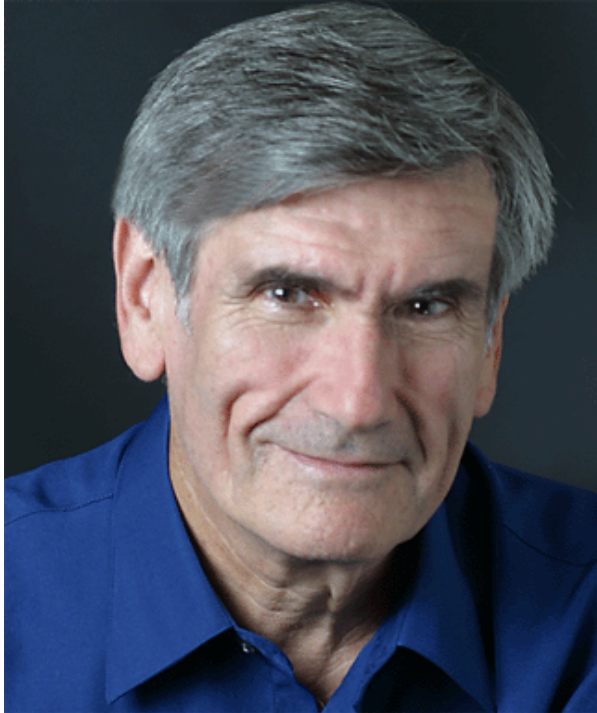
Snakk med
sidemannen i ca.
2 minutter

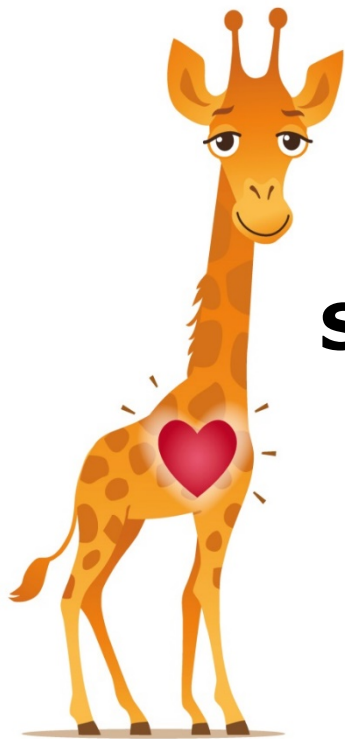
Vi har en konflikt når...

- Minst 2 parter
- **Uenighet** mellom partene
- Minst én part kjenner **ubehag/negative følelser**
- **Udekte behov** hos minst én av partene

Psykolog Marshall Rosenberg († 2015)

To måter å kommunisere på

Sjiraffspråk

Sjakalspråk

Sjakkal-språk

- Små ører - stor munn
- mer opptatt av å snakke enn å lytte
- Aggressiv
- Selvsentrert
- Anklager
- Angriper
- Kritiserer
- Stiller krav til andre
- Fokus på å vinne

Sjiraff-språk

- Lang hals – store ører
– lytter og skaffer seg oversikt
- Ser utover seg selv (helhet)
- Viser empati og forståelse
- Lytter etter andres følelser og behov
- Uttrykker egne følelser
- Uttrykker egne behov
- Ser fremover - opptatt av å finne løsning

Sjiraffspråkets fire trinn

OBSERVASJON

FØLELSE

BEHOV

ØNSKE

Jeg ser / hører...

- Si noe om **hvordan du observerer situasjonen**, ikke hvordan du tolker den.
- Her skal du legge fram **fakta**, ikke kritikk eller fordømmelse.
- Unngå å bruke anklagende ord som *alltid, aldri, hver gang*, etc.

FØLELSE

Jeg føler / kjenner...

- Si noe om **hvilke følelser** situasjonen bringer fram i deg.
- Forsøk å **sette ord på følelsene**, ikke tankene.
- **Bli bevisst** andres følelser og **gi uttrykk** for dine egne

BEHOV

Jeg trenger...

- Hvilke følelser har jeg?
- Hvilke **behov** har jeg som **ikke er dekket?**
- **Uttrykk** behovet tydelig

ØNSKE

Jeg vil gjerne...

- Fortell hva du **ønsker** den andre skal gjøre
- Vær **konkret**, presis og realistisk
- **Unngå** å fremstille krav
- Kom gjerne med et **kontaktskapende** ønske

Uttrykke seg

Jeg gjengir min
OBSERVASJON

Jeg uttrykker min
FØLELSE

Jeg uttrykker mitt
BEHOV

Jeg fremsetter et **ØNSKE**
som kan oppfylle mitt
behov

Lytte empatisk

Jeg utforsker din
OBSERVASJON

Jeg utforsker din **FØLELSE**

Jeg utforsker ditt **BEHOV**

Jeg utforsker en **ØNSKET**
HANDLING
som kan oppfylle ditt
behov

La oss ta et eksempel

Situasjon: Når vi skal starte ledermøtet i speidergruppa mangler vi Marit. Møtet skulle startet kl. 18.00. Marit kommer et kvarter etter at møtet skulle begynt. Dette er ikke første gang.

Oppgave: Som gruppeleder må du ta en prat med Marit for å få en slutt på dette, eller få en forklaring på hvorfor dette gjentar seg.

Nivå 1: Observasjon

Jeg gjengir min
OBSERVASJON

Fakta

**Møtet startet kl. 18.00 og du
kom kl. 18.15.**

Vurdering / tolkning

Du kommer alltid for sent.

Nivå 2: Følelser

Jeg gjengir min
OBSERVASJON

Jeg uttrykker min
FØLELSE

Uttrykke følelser

Når du kommer kl. 18.15 **blir
jeg frustrert og urolig**

Ikke-følelser (anklage)

Du kommer alltid for sent
**og jeg føler at du ikke
respekterer tiden vår.**

Nivå 3: Behov

Jeg gjengir min
OBSERVASJON

Jeg uttrykker min
FØLELSE

Jeg uttrykker mitt
BEHOV

Uttrykke behov

Når du kommer kl. 18.15, blir jeg frustrert **fordi jeg har behov for fremdrift og forutsigbarhet i møtene våre.**

Ikke-behov (dom)

Du kommer alltid for sent og jeg føler at du ikke respekterer tiden vår.

Når du kommer når det passer deg så risikerer vi at du ødelegger alt arbeidet i speidergruppa.

Nivå 4: Ønske

Jeg gjengir min
OBSERVASJON

Jeg uttrykker min
FØLELSE

Jeg uttrykker mitt
BEHOV

Jeg fremsetter et **ØNSKE**
som kan oppfylle mitt
behov

Ønske/Anmodning

Når du kommer kl. 18.15, blir jeg frustrert fordi jeg har behov for fremdrift og forutsigbarhet.

Kan du si litt om hva som skjer og hva du tenker om dette nå?

Stille krav

Du kommer alltid for sent og jeg føler at du ikke respekterer tiden vår. Vi risikerer at du kjører hele prosjektet i grøfta.

Dette kan ikke gjenta seg! Neste gang kommer du fem minutter før møtet starter.

OPPSUMMERT

OBSERVASJON

Når jeg ser... / Når jeg hører...

FØLELSE

...føler jeg meg... / ...blir jeg [følelse]

BEHOV

Fordi jeg trenger... / har behov for...

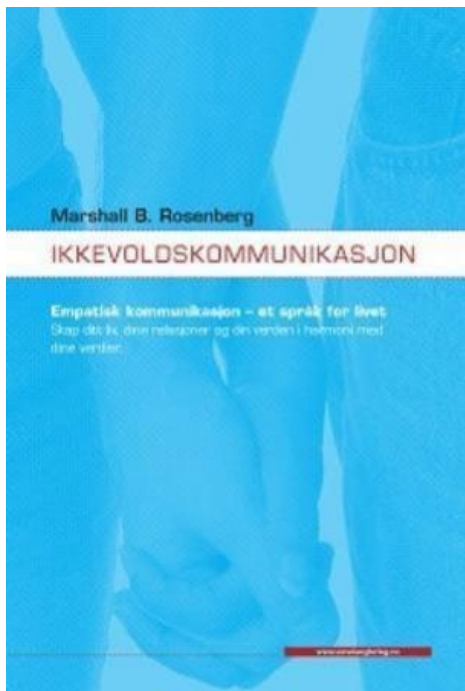
ØNSKE

Derfor ønsker jeg...

Hovedpoenger

1. Gjengi observasjoner **uten å tolke / dømme**
2. Bak hver følelse ligger et behov. **Finn behovet.**
3. Sett ord på det du ønsker **her og nå**

Mer informasjon om dette

- Boken til Marshall B. Rosenberg, Ph.d. **Ikkevoldskommunikasjon**, Empatisk kommunikasjon – et språk for livet
- YouTube – søk på Marshall Rosenberg
- Har du andre spørsmål?
Spør meg:

geir@dialogipraksis.no